Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Katalog programov javnih del za leto 2027

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

VSEBINA

UVOD ***3***

VSEBINA KATALOGA ***3***

OBVEZNOSTI IZVAJALCEV PRI PRIPRAVI PROGRAMOV TER IZVAJANJU JAVNIH DEL ***3***

UPORABA KATALOGA ***4***

OPIS VSEBINE PROGRAMOV JAVNIH DEL ***4***

1. KMETIJSTVO *5*

1.1. Ohranjanje in varovanje kulturne krajine, gozdov, obnova vasi 5

1.2. Skrb za zapuščene živali 6

1.3. Društvene dejavnosti na podeželju 6

1.4. Razvoj podeželja 7

2. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE, ŠPORT *7*

2.1. Informiranje 7

2.2. Pomoč pri učenju in druga pomoč otrokom, učencem, dijakom in drugim udeležencem izobraževanja 7

2.3. Izvajanje dejavnosti na področju športa, nadzor in skrb za urejenost športnih objektov 8

3. OKOLJE IN PROSTOR *8*

3.1. Varstvo okolja, ohranjanje narave, upravljanje z vodami in spodbujanje trajnostnega prostorskega razvoja 8

3.2. Urejanje in vzdrževanje javnih površin ter občinskih cest 9

3.3. Pomoč pri urejanju romskih naselij 10

4. KULTURA *10*

4.1. Pomoč v knjižnici 10

4.2. Pomoč v zavodih in javnih agencijah na področju uprizoritvenih in glasbenih umetnosti ter avdiovizualne dejavnosti 10

4.3. Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih 11

4.4. Pomoč pri organiziranju in izvajanju kulturnih dejavnosti in prireditev 11

4.5. Varstvo in ohranitev kulturne dediščine in aktualne / novejše / sodobne kulturno - umetniške produkcije 11

5. SOCIALNO VARSTVO 11

5.1. Pomoč starejšim in invalidom 12

5.2. Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin 12

5.3. Pomoč pri izvajanju programov za ohranjanje zdravja in drugih rehabilitacijskih programov 13

5.4. Pomoč Romom pri socializaciji 14

5.5. Družabništvo in spremljanje 14

6. DRUGI PROGRAMI JAVNIH DEL 15

6.1. Pomoč pri razvoju in pospeševanju turizma 15

6.2. Pomoč nevladni organizaciji, ki deluje v javnem interesu, pri organiziranju in izvajanju njenih dejavnosti 15

6.3. Pomoč pri izvajanju programov za mlade 15

6.4. Pomoč pri izvajanju programov za občane 16

6.5. Pomoč pri izvajanju programov za družine 16

6.6. Pomoč v primeru elementarnih nesreč 16

6.7. Pomoč pri vključevanju priseljencev z medkulturnim posredovanjem 17

UVOD

Katalog programov javnih del (v nadaljnjem besedilu: katalog) določa področja izvajanja, obveznosti izvajalcev in vsebine programov javnih del, ki jih v okviru programa javnega dela lahko opravlja udeleženec programa. Za program, pri katerem je to potrebno, so ob vsebini določene tudi druge lastnosti programa javnih del, ki jih morajo izvajalci pri njegovi izvedbi upoštevati.

Katalog je samostojen dokument in je, kot osnova za oblikovanje programov, objavljen na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: Zavod), v rubriki, ki se nanaša na program javnih del v aktualnem letu. Po vsaki dopolnitvi ali spremembi bo čistopis kataloga objavljen, dopolnitve in spremembe se uporabljajo z dnem objave na spletni strani.

VSEBINA KATALOGA

Katalog vključuje:

- naziv področja,
- naziv programa,
- vsebino programa z okvirnim opisom del,
- posebnosti in/ali omejitve posameznih programov.

OBVEZNOSTI IZVAJALCEV PRI PRIPRAVI PROGRAMOV TER IZVAJANJU JAVNIH DEL

Izvajalci lahko predlagajo program javnega dela, katerega izvajanje je v splošni družbeni koristi (izjavo o javnem interesu poda naročnik programa javnega dela). V programih javnih del se lahko izvaja tista opravila, ki pomenijo **dopolnjevanje in podporo neprofitnemu izvajalcu** javnih del pri izvajanju njegove registrirane ali s predpisom oziroma z aktom o ustanovitvi določene dejavnosti, za katere ima tudi vse z zakonom predpisane listine o izpolnjevanju pogojev za njihovo opravljanje. S programi javnih del se neposredno izboljšuje kakovost in dostop do storitev izvajalca, ki so namenjene večjemu krogu uporabnikov ter prispevajo k splošni koristi širše skupnosti.

Vsa dela in opravila, ki jih izvajajo udeleženci javnih del, morajo biti **za uporabnike brezplačna**.

Z udeleženci javnih del ni dovoljeno opravljati del in opravil, ki predstavljajo **redno dejavnost** oziroma pretežno vsebino dejavnosti **izvajalca** programa javnih del.

Z udeleženci javnih del ni dovoljeno **nadomeščati redno zaposlenih** delavcev oziroma delavcev, ki so pri izvajalcu zaposleni na sistemiziranih delovnih mestih.

Z udeleženci programa ni dovoljeno opravljati del, pri katerih bi bilo **ogroženo njihovo zdravje ali življenje.** Izvajalec udeležencev ne sme izpostavljati razmeram, ki bi lahko ogrožale njihovo dostojanstvo in vrednost človekove osebnosti.

V okviru programov javnih del ni dovoljeno izvajati nalog in del, ki bi lahko predstavljala **izkrivljanje konkurence** med izbranim izvajalcem javnega dela in drugimi izvajalci podobne dejavnosti, kot so na primer:

- pobiranje, odvoz in sortiranje komunalnih odpadkov, oskrba z vodo, vzdrževanje (kot npr. slikopleskarska dela) in čiščenje poslovnih objektov, prostorov, naprav in zemljišč v lasti izvajalcev (kopališč, pokopališč ipd), zaračunavanje parkirnine, izvajanje nalog, ki izhajajo iz

pooblastil delavcev občinskega redarstva (npr. opozarjanje občanov v zvezi s kršitvami-parkiranje);
- naloge reševalca iz vode, naloge trenerja;
- prodaja izdelkov in/ali storitev v obsegu, ki predstavlja pretežno vsebino programa;
- zbiranje prostovoljnih, humanitarnih ipd prispevkov,
- naloge telefonista, varnostnika, voznika (razen za prevoz materiala za humanitarne namene), spremljevalca uporabnika institucionalnega varstva npr. k zdravniku (kadar izvajalec javnega dela spremstvo izvaja po objavljenem ceniku kot del plačljive dejavnosti, ki jo plačuje uporabnik), hišnika, vzdrževalca, tajnika, računovodje, knjigovodje, gospodinjskega pomočnika ipd.

Izvajanje nekaterih programov je vsebinsko oziroma **časovno omejeno**. Določeno je najvišje možno število mesecev izvajanja programa. Program, pri katerem časovna omejitev ni navedena, se lahko izvaja do 12 mesecev.

Vse omejitve, ki se nanašajo na posamezen opis del, so označene **pod** samim opisom del z navedbo: »*Omejitve*«.

Izvajalci ne smejo prejemati sredstev iz drugih javnih virov financiranja in sredstev EU za tiste upravičene stroške javnih del, ki jih zagotavlja Zavod.

Udeleženci programov javnih del se usposabljajo ter opravljajo dela in naloge pod **strokovnim vodstvom mentorja**.

UPORABA KATALOGA

Izvajalec na podlagi vsebin, ki jih želi izvajati v okviru programa javnega dela, izbere v katalogu področje izvajanja ter naziv programa javnega dela. Naziv programa izvajalec navede v ponudbi na javno povabilo.

Primer: Če se ponudba nanaša na področje kulture, na program pomoči v knjižnici, izvajalec v ponudbi navede naslednji naziv in številko programa javnega dela: »4.1. Pomoč v knjižnici«.

OPIS VSEBINE PROGRAMOV JAVNIH DEL

V nadaljevanju so opredeljene vsebine programov javnih del in predstavljeni primeri opisov del in nalog udeležencev. Predlagani programi so združeni po področjih:

1. kmetijstvo;
2. vzgoja in izobraževanje, šport;
3. okolje in prostor;
4. kultura;
5. socialno varstvo in
6. drugi programi javnih del.

1. KMETIJSTVO

Z javnimi deli se lahko izvaja dela, ki predstavljajo pomoč strokovnim organizacijam, institucijam, društvom ter občinskim programom v smislu ohranjanja in varovanja kulturne krajine, gozdov, obnove vasi ter pri razvoju podeželja. Prav tako se lahko izvaja opravila kot pomoč društveni dejavnosti na podeželju (društvo podeželskih žena, društvo podeželske mladine, ribiške družine ipd.).

1.1. Ohranjanje in varovanje kulturne krajine, gozdov, obnova vasi

V programu se lahko izvaja dela kot:

- urejanje, vzdrževanje in obnova javnih poljskih ter gozdnih poti, naravoslovnih, učnih, tematskih (turističnih) poti, dostopov do naravnih in kulturnih znamenitosti, botaničnih in šolskih vrtov ipd.;
- pomoč pri ohranjanju značilnosti tradicionalnih in kulturnih krajin (tradicionalno graditeljstvo ipd.);

  Omejitev: Navedena dela se ne sme izvajati na zasebnih objektih.

- vzdrževanje infrastrukture v narodnih, regionalnih in krajinskih parkih ter kot pomoč pri ohranjanju značilnosti tradicionalnih krajin ipd.;
- izvajanje ukrepov proti zaraščanju (razen na zasebnih zemljiščih);
- informiranje o problematiki alergenih rastlin, organiziranje del ter odstranjevanje alergenih rastlinskih plevelov (npr. ambrozija) ter invazivnih tujerodnih rastlin;
- skrb za urejenost vaških jeder ter okolice (vzdrževanje klopi, košev, igral, enostavna vzdrževalna dela, košnja, sajenje in obrezovanje okrasnih rastlin in drevoredov ipd.);
- ohranjanje tradicionalnih znanj na podeželju - enostavna dela pri izvajanju storitev ter izdelavi produktov podeželja (npr. izdelava košar, sušenje zelišč, predelava kmetijskih izdelkov ipd.), razvoj novih storitev in produktov.

  Omejitev: Dela v okviru ohranjanja tradicionalnih znanj na podeželju so namenjena najtežje zaposljivim s 1. in 2. ravnjo strokovne izobrazbe, Romom, invalidom, osebam po prestani zaporni kazni, osebam po zaključku zdravljenja odvisnosti in starejšim. Udeleženci programa ne smejo izvajati del, kot so na primer prodaja, akviziterstvo, marketing ipd.

V okviru strokovnih organizacij s področja kmetijstva in gozdarstva (npr. Zavod za gozdove Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, šolske in visokošolske organizacije ipd.) se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri izvajanju nalog s področja trajnostnega upravljanja z divjadjo in njenim okoljem v loviščih s posebnim namenom;
- izvajanje ukrepov, pomoč pri spremljanju ter odpravi posledic ob izbruhu rastlinskih bolezni, škodljivcev ali zajedavcev ipd.;
- pomoč pri izvajanju monitoringa škodljivcev v gozdovih v primeru hujših napadov le-teh, pri izvajanju protipožarnega varstva gozdov v razmerah močno povečane ogroženosti gozdov, pri vzdrževanju gozdnih cest in vlak ipd.;
- priprava tal za sadnjo, sadnja sadik in zaščita sadik (dreves);
- pomoč pri evidentiranju drevja za sanacijski posek, meritvah gozdov ter pri vnosu podatkov.

1.2. Skrb za zapuščene živali

V programu se lahko izvaja dela kot:

- v okviru registriranih zavetišč za zapuščene živali se lahko izvaja opravila kot pomoč pri nadzoru nad izvajanjem določil Zakona o zaščiti živali, pri ugotavljanju, ali imajo občine urejeno vprašanje skrbi za zapuščene živali in pri analizi načinov, kako občine zagotavljajo skrb za zapuščene živali, pri vzpostavitvi evidence načina reševanja tega problema po posameznih občinah ipd. Program lahko obsega tudi pomoč pri strokovni podpori društvom za zaščito in varstvo živali, pri terenskem izvajanju skrbi za živali, kot na primer: pomoč predstavnikom društev na terenu, pri usposabljanju prostovoljcev, pri strokovni oceni stanja živali, pri vodenju in urejanju evidenc, pri posredovanju prijav in kontaktiranju s pristojnimi organi, pri informiranju z namenom ozaveščanja javnosti, pri pripravi in izvajanju programov za izobraževanje otrok in odraslih, pri obiskovanju lastnikov živali po domovih z namenom ozaveščanja (v obliki razdeljevanja letakov, sodelovanja pri pogovorih z lastniki živali, svetovanja in nudenja pomoči starejšim in onemoglim lastnikom živali na domu …), pri posredovanju informacij pristojnim službam ipd.;

  Omejitve: Navedena dela lahko izvajajo udeleženci javnih del z izobrazbo veterinarske smeri.

- v registriranih zavetiščih in v okviru registriranih društvenih dejavnosti za zaščito živali se lahko v programu izvaja dela pri socializaciji ter negi in skrbi za živali, pri informiranju in ozaveščanju javnosti ter zbiranju informacij v primeru neprimernega ravnanja lastnikov z živalmi.

1.3. Društvene dejavnosti na podeželju

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri organizaciji različnih kulturnih in drugih prireditev na podeželju, razvoj in dodajanje etno vsebin vaškega trga in podobno, ki so povezane s kmetijstvom, gozdarstvom in prehrano ter niso prvenstveno namenjene ustvarjanju dobička;

  Omejitve: Za navedena dela velja časovna omejitev do treh mesecev.

- pomoč pri izvajanju društvene dejavnosti podeželske mladine in žena (pomoč pri načrtovanju in izvedbi dogodkov, pomoč pri organizaciji in izvedbi promocij ipd.);
- pomoč pri izvajanju dejavnosti prostovoljnih gasilskih društev/zvez na podeželju: koordinacija prostovoljnega dela, informiranje in animiranje občanov, pomoč pri vzdrževanju gasilske tehnike in opreme, pomoč za zagotavljanje logistike in ostalih podpornih dejavnosti za izvajanje gasilske službe, pomoč pri organizaciji gasilskih tekmovanj, drugih gasilskih prireditev ipd.;
- pomoč pri izvajanju društvene dejavnosti lovskih družin: pomoč pri vzdrževanju pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja), spravilo sena z odvozom, priprava pasišč za divjad, gnojenje travnikov, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnih robov, izdelava in vzdrževanje kalužz, izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja, postavitev in vzdrževanje gnezdnic), pomoč pri zimskem in preprečevalnem krmljenju divjadi, pomoč pri obnovi ali novogradnji lovskih objektov (solnice, lovske preže, krmišča ter lovske steze), preprečevanje in sanacija škode zaradi divjadi, monitoring divjadi, skrb za urejenost okolice društva ipd.;

- pomoč pri izvajanju društvene dejavnosti ribiških družin: pomoč pri izvajanju izlovov in vlaganju rib, sonaravna gojitev rib, plašenje ribojedih ptic, pomoč pri postavitvi tekmovalnih tras in izvajanju monitoringa rib, skrb za urejenost okolice društva ipd.

1.4. Razvoj podeželja

V programu se lahko izvaja dela kot: pomoč pri pripravi ter izvajanju programov za razvoj podeželja: pri zbiranju in urejanju podatkov, evidentiranju, ozaveščanju, informiranju ter koordinaciji za namen priprave in izvedbe razvojnega programa podeželja, pomoč pri izvedbi analiz za potrebe razvoja podeželja ter pri organizaciji delavnic za prebivalce podeželja.

Omejitve: Izvajalci navedenega programa so lahko občine, lokalne razvojne agencije ter ostale strokovne organizacije s področja kmetijstva in gozdarstva, ki so vpisane v register raziskovalnih organizacij v Sloveniji.

2. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE, ŠPORT

Z javnimi deli se nudi pomoč pri zadovoljevanju potreb uporabnikov storitev vzgojno izobraževalnih in športnih dejavnosti (otroci, mladostniki in odrasle osebe) ter za potrebe delovanja vzgojno izobraževalnih zavodov (v nadaljnjem besedilu: VIZ) in športnih organizacij, se v programih javnih del lahko izvaja tista opravila, ki pomenijo podporo in dopolnjevanje programov osnovnih dejavnosti.

Omejitve: Izvajanje javnih del ne sme dodatno finančno bremeniti uporabnikov storitev izvajalca v dejavnostih vzgoje in izobraževanja oziroma športa.

2.1. Informiranje

V programu se lahko izvaja: informiranje in evidentiranje obiskovalcev VIZ, nadzor nad objekti in okolico v vseh VIZ in v primeru kršitve obveščanje vodstva zavoda, izvajanje varovanja in spremljanja otrok v prometu.

Omejitve: Navedena dela lahko opravljajo udeleženci javnih del za uporabnike storitev vzgojno izobraževalne dejavnosti (učenci/mladostniki, spremljevalci) in potekajo pretežno v dopoldanskem času.

2.2. Pomoč pri učenju in druga pomoč otrokom, učencem, dijakom in drugim udeležencem izobraževanja

V programu se lahko izvaja dela kot pomoč otrokom v vrtcih, učencem v šolah in domovih za učence, dijakom srednjih šol in v dijaških domovih, pomoč pri samostojnem učenju odraslih in pomoč brezposelnim osebam, vključenim v izobraževanje, če VIZ te pomoči ne morejo zagotavljati s svojo obstoječo organiziranostjo in skladno s sistemsko ureditvijo:

- izvajanje individualne pomoči v šoli: pri učenju, dodatna razlaga učne snovi, motivacija za učenje, usmerjanje v aktivnejšo izrabo delovnega in prostega časa, razvijanje samostojnosti, pomoč pri učenju in jezikovna pomoč otrokom priseljencev;

- pomoč pri spremstvu otrok v vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, ki se izvajajo izven prostorov šole. Pomoč se izvaja v obliki spremstva otrok v javnem prevozu ali pri hoji v šolo in iz šole z namenom spodbujanja aktivne hoje otrok ter zagotavljanja njihove varnosti;
- pomoč vrtcu pri izvajanju vzgojnih dejavnosti za otroke, ki niso vključeni v vrtec;
- stalna ali občasna pomoč pri gibanju, priprava prostora in didaktičnih pripomočkov, prilagojenih posebnostim otrok oziroma mladostnikov v skupini, vključevanje v vzgojno izobraževalni program in spremljanje, sodelovanje in vključevanje v obogatitvene, obšolske in interesne dejavnosti.

  Pojasnilo: Stalna ali občasna pomoč pri gibanju ni namenjena le gibalno oviranim otrokom, ampak gre za začasnega ali stalnega spremljevalca za vse otroke, ki po mnenju šole ali vrtca to pomoč potrebujejo in ni zagotovljena iz drugih virov.

2.3. Izvajanje dejavnosti na področju športa, nadzor in skrb za urejenost športnih objektov

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri izvenšolskih dejavnostih, pri športni animaciji, organizaciji, koordinaciji in izvedbi športnih dejavnosti ter pri predstavitvah oziroma demonstracijah posameznih športnih disciplin ipd.;
- pomoč pri zagotavljanju urejenosti javnih športnih objektov, pri izvajanju brezplačnih tečajev za udeležence (neplavalce idr.);
- pomoč pri vzdrževanju in označevanju planinskih poti in trim stez, pri nadzoru in skrbi za urejenost večnamenskih športno rekreativnih objektov, pri nadziranju koriščenja športnih objektov, katere uporablja več uporabnikov (šole in športne organizacije) in ki so za uporabnike brezplačna ipd.

  Omejitve: Navedena dela ne smejo vključevati čiščenja, vzdrževanja objektov, prostorov in naprav.

3. OKOLJE IN PROSTOR

Programi javnih del s področij ohranjanja narave, varstva okolja, upravljanja z vodami, komunale ter trajnostnega prostorskega razvoja zajemajo pomoč pri izvajanju enostavnih in pomožnih del pri urejanju okolja ter prostorskega razvoja, vključno z odpravljanjem posledic naravnih nesreč in ujm. Predstavljajo opravila, ki spodbujajo odgovorno ravnanje z okoljem in prostorom ter vključujejo pomoč okoljevarstvenim, naravovarstvenim in na prostorskem področju delujočim organizacijam in društvom.

3.1. Varstvo okolja, ohranjanje narave, upravljanje z vodami in spodbujanje trajnostnega prostorskega razvoja

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri sanaciji divjih odlagališč, odstranitev zapuščenih vozil, popis in ažuriranje zbirnih in odjemnih mest, pomoč pri izvajanju ukrepov za energetsko sanacijo stavb in pri uvajanju obnovljivih virov energije v javnem sektorju;
- pomoč in spremstvo nadzornikov in inšpektorjev na terenu pri inšpekcijskih pregledih (tehnična, manipulativna dela ipd.), pri evidentiranju podatkov, pomembnih za spremljanje stanja v naravi in vnos teh podatkov v podatkovno bazo;

- pomoč pri pripravi in izvajanju mednarodnih, nacionalnih, regionalnih projektov s področja varstva narave in okolja ter prostorskega in urbanega razvoja;
- pomoč v informacijskih središčih oz. postajah zavarovanih območij in pri organizaciji različnih dogodkov z namenom ozaveščanja javnosti ter pomoč pri izvajanju nalog s področja promocije varovanja narave in okolja, trajnostnega razvoja, pomoč pri organizaciji občasnih usposabljanj, tečajev ipd.;
- podpora za vključevanje deležnikov v procesu oblikovanja razvojnih dokumentov in politik, kot tudi izvedbenih dokumentov na lokalni in državni ravni;
- pomoč pri analizi podatkov okoljskega monitoringa;
- pomoč pri evidentiranju podatkov o vodni infrastrukturi;
- pomoč pri urejanju in vzdrževanju vodotokov;
- ozaveščanje o pomenu ponovne uporabe odpadnih materialov, zbiranje in predelava še uporabnih predmetov in surovin ipd.;
- pomoč pri varovanju naravne in kulturne dediščine, pri izgradnji parkovne infrastrukture, pri informiranju in ozaveščanju o projektu »NATURA 2000«;
- pomoč pri ohranjanju oz. revitalizaciji okolja (po rudarjenju) ipd.;
- pomoč pri vnosu in obdelavi podatkov v upravnih postopkih (naravne nesreče, vodna soglasja…);
- pomoč pri izvajanju popisov in zbiranju podatkov o stanju v naravi;
- pomoč pri vzpostavljanju sistemov za obveščanje pristojnih organizacij in javnosti;
- pomoč pri spremljanju izvajanja akcijskega načrta odprave posledic poplav in drugih naravnih nesreč.

3.2. Urejanje in vzdrževanje javnih površin ter občinskih cest

V programu se lahko izvaja:

- enostavna vzdrževalna dela, kot so čiščenje odtokov, talnih požiralnikov, nasipavanje gramoza na makadamskih površinah, sajenje in obrezovanje okrasnih rastlin in drevoredov;
- odstranjevanje alergenih rastlinskih plevelov (npr. ambrozije) ter invazivnih tujerodnih rastlin, urejanje javnih površin in rečnih ter jezerskih bregov;
- pomoč pri montaži zaščitnih ograj, igral, opreme v parkih ter na javnih otroških igriščih;
- opozarjanje lastnikov malih živali in nadzor nad vzdrževanjem čistoče na javnih površinah;
- enostavna dela v procesu vzdrževanja občinskih cest, pločnikov, javnih poti, poti v upravljanju zavarovanih območij, kolesarskih poti, naprav za odvodnjavanje ipd.;
- pomoč pri urejanju in vzdrževanju državnih cest (npr. odvodni jarki, koritnice, zemeljski jarki, jaški) ipd.;
- pomoč pri vzdrževanju, urejanju zelenic in vojaških pokopališč pripadnikov tujih armad v Republiki Sloveniji.

3.3. Pomoč pri urejanju romskih naselij

V programu se lahko izvaja dela kot: pomoč pri urejanju in vzdrževanju naselij, skupnih javnih površin (vrtci, otroška igrišča, športni in kulturni objekti in površine, vaški oziroma krajevni domovi ipd.) ter drugih komunalnih opravil v romskih naseljih, pomoč pri izobraževanju glede pravilnega načina zbiranja odpadkov, pri zbiranju deževnice ipd.

Omejitev: Dela, namenjena pretežno prebivalcem romskih naselij, lahko opravljajo udeleženci iz skupine najbolj ranljivih skupin: predstavniki romske skupnosti, invalidi, osebe po prestani zaporni kazni, osebe po zaključku zdravljenja odvisnosti od nedovoljenih substanc, starejši ...

4. KULTURA

Programi javnih del s področja kulture pomenijo pomoč javnim zavodom in nevladnim organizacijam v kulturi zaradi evidentiranja, ohranjanja, vzdrževanja in popularizacije kulturne dediščine in aktualne, sodobne kulturno-umetniške produkcije, povečanja javne dostopnosti kulturno-umetniških programov in prireditev ter podpiranja kulturnega razvoja.

4.1. Pomoč v knjižnici

V programu se lahko opravljajo dela v knjižnicah, ki izvajajo dejavnost v skladu z Zakonom o knjižničarstvu:

- pomoč strokovnim delavcem in uporabnikom pri izvajanju knjižničnih storitev (kot na primer pri pripravi razstav, promocijskih gradiv, dogodkov in bibliopedagoških dejavnosti);
- pomoč pri pripravi in izvajanju mednarodnih, nacionalnih, regionalnih projektov s področja spodbujanja bralne kulture in bralne pismenosti;
- pomoč pri urejanju dokumentacije ali popisu knjižničnega gradiva, ki je kulturna dediščina;
- opravljanje pomožnih del v knjižničnih depojih, informiranje in nadzor obiskovalcev.

4.2. Pomoč v zavodih in javnih agencijah na področju uprizoritvenih in glasbenih umetnosti ter avdiovizualne dejavnosti

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri organizaciji in izvedbi uprizoritvenega ali glasbenega programa ali projekta, drugih kulturnih prireditev ter pri pedagoških, izobraževalnih in obogatitvenih dejavnostih, pri podpornih programih, pri usposabljanjih ipd.;
- pomoč pri načrtovanju, izvedbi in promociji avdiovizualne dejavnosti ipd.;
- pomoč pri organizaciji ter pri manj zahtevni tehnično – produkcijski dejavnosti.

4.3. Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri pripravi razstav in drugih dogodkov, pri pedagoških programih, urejanju in digitalizaciji gradiva;
- opravljanje pomožnih del v konservatorsko – restavratorskih delavnicah in depojih;
- informiranje obiskovalcev in nadzor ipd.

4.4. Pomoč pri organiziranju in izvajanju kulturnih dejavnosti in prireditev

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri organizaciji različnih kulturnih in drugih prireditev, ki niso namenjene ustvarjanju dobička;
- pomožna tehnična opravila, pomoč pri izvajanju kulturnih in z njimi povezanih pedagoških dejavnosti v kulturnih domovih in zvezah kulturnih organizacij, v občinah in krajevnih skupnostih, v kulturnih društvih, organizacijah ter zavodih ipd.

  Omejitve: Z udeleženci programa se ne sme izvajati gostinskih in s tem povezanih primerljivih storitev.

4.5. Varstvo in ohranitev kulturne dediščine in aktualne / novejše / sodobne kulturno - umetniške produkcije

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč pri obnovi in osnovnem vzdrževanju oziroma varovanju kulturne dediščine;
- pomoč pri izvajanju pedagoških dejavnosti s spoznavanjem kulturne dediščine;
- pomoč pri arheoloških izkopavanjih, pri restavriranju in konzerviranju, pri urejanju dokumentacije, pri popisu naravne in kulturne dediščine, pri vzdrževanju parkov in nadzoru objektov kulturne dediščine ipd.;
- pomoč pri vzdrževanju, označevanju in popularizaciji kulturnih poti ter pomoč pri vodenih pohodih po kulturnih poteh ipd.

  Omejitve: Navedena dela ne smejo vključevati čiščenja ali vzdrževanja objektov kulturne dediščine.

5. SOCIALNO VARSTVO

Programi javnih del s področja socialnega in invalidskega varstva predstavljajo pomoč društvom, institucijam in drugim izvajalcem s tega področja pri razvoju in izvajanju programov, namenjenih ciljnim skupinam uporabnikov (invalidom, starejšim, osebam z odvisnostjo, osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, osebam v postpenalni obravnavi, brezdomcem, pripadnikom etničnih skupin, otrokom in mladostnikom, prikrajšanim za normalno družinsko življenje ali z že zaznanimi težavami, priseljencem, beguncem, migrantom, žrtvam nasilja ipd.).

Namen programov je dopolnjevanje izvajanja socialnovarstvenih storitev, ki so v javnem interesu.

Javna dela na področju socialnega varstva se opravljajo pod naslednjimi pogoji:

- programe, ki predstavljajo socialno varstvene storitve po zakonu, lahko izvajajo le izvajalci, ki so registrirani za opravljanje teh storitev (javni zavodi in zasebniki s koncesijo) oziroma izvajalci, ki imajo dovoljenje za delo na področju socialnega varstva in so vpisani v register izvajalcev pri ministrstvu, pristojnem za socialne zadeve;
- druge socialno varstvene dejavnosti oziroma programe (humanitarne, pomoč starejšim, invalidom, prostovoljno delo itd.) lahko izvajajo vsi izvajalci:
  - ki so registrirani za izvajanje socialno varstvenih dejavnosti ali
  - ki jim je bil z odločbo pristojnega organa podeljen status društva v javnem interesu ali
  - izvajajo predloženi program, ki je verificiran pri Socialni zbornici Slovenije.
- v okviru programa »Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin« lahko dela humanitarne pomoči izvajajo izvajalci, ki imajo status humanitarne organizacije po Zakonu o humanitarnih organizacijah (ZHO);
- program »Pomoč Romom pri socializaciji« lahko izvajajo tudi drugi izvajalci javnih del;
- programa »Pomoč pri izvajanju programov za ohranitev zdravja in drugih rehabilitacijskih programov« in »Družabništvo in spremljanje« lahko izvajajo tudi zdravstvene organizacije in zdravstvene ustanove;
- vsa dela in opravila, ki jih izvajajo udeleženci javnih del, morajo biti **za uporabnike brezplačna**;
- programi morajo biti organizirani na način, da udeleženec javnih del nudi pomoč **več uporabnikom**.

Omejitve: V okviru programov ni dovoljeno izvajati del in opravil zdravstvene nege ter osebne asistence ipd.

5.1. Pomoč starejšim in invalidom

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč na domu starejšim, invalidom in drugim posebej ranljivim skupinam prebivalcev pri vzpostavljanju socialnih stikov, pri prinašanju potrebščin iz trgovine, pri spremstvu ob vsakdanjih aktivnostih, pomoč pri drugih fizičnih opravilih ipd.;
- družabništvo dementnim osebam in osamljenim starostnikom na domu.

Omejitve: Navedena dela se lahko izvaja izključno kot laična pomoč uporabniku in zgolj za njegove osebne potrebe. Do pomoči na domu niso upravičeni invalidi, ki imajo pravico do osebnega asistenta po Zakonu o osebni asistenci.

5.2. Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin

V programu se lahko izvaja dela kot:

- pomoč v delavnicah za socialno integracijo, v stanovanjskih skupinah, v dnevnih centrih ter v programih usposabljanja za samostojno ter aktivno življenje in delo, v programih namenjenih izboljšanju kakovosti življenja v starosti, v programih, ki blažijo socialne in psihične posledice invalidnosti, v programih zagovorništva, samopomoči in podobno, pomoč pri razvijanju delovnih navad uporabnikov, svetovanje in usmerjanje pri opravljanju gospodinjskih del in urejanju bivalnega

okolja, usposabljanje za samostojno življenje in vključevanje v okolje, izvajanje različnih ustvarjalnih delavnic za uporabnike, občasna fizična pomoč gibalno oviranim, spremstvo pri prevozih ipd.;
- pomoč pri izvajanju programov za otroke in mladostnike, ki omogočajo socialno vključevanje otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju (informacijski, svetovalni, programi telefonskega in spletnega svetovanja, specializirani preventivni programi ipd.);
- pomoč pri izvajanju aktivnosti v večgeneracijskih centrih v programih za mlade in starejše osebe (pomoč pri učenju, aktivnem preživljanju prostega časa, družabništvo ipd.);
- pomoč prosilcem za mednarodno zaščito (priseljenci/begunci/migranti) v obdobju socialne, jezikovne in kulturne integracije: pomoč pri učenju slovenščine, pomoč otrokom pri šolskih obveznostih in aktivnem preživljanju prostega časa, svetovanje staršem, pomoč pri vključevanju v socialno okolje, družabništvo ipd.;
- pomoč žrtvam nasilja (varna hiša, materinski dom, svetovalnice ipd.) in drugi programi na področju preprečevanja nasilja: nudenje opore osebi v stiski, pomoč pri vzpostavljanju socialne mreže, družabništvo, pomoč pri organizaciji varstva otrok, spremstvo k zdravniku ipd.;
- pomoč družinam: pri usvajanju zdravih življenjskih navad, pri vzgoji in učenju, pri učenju reševanja vsakodnevnih težav in vzpostavitvi komunikacije, pri ravnanju z družinskimi člani z motnjo v duševnem razvoju, invalidi ter pomoč pri izvedbi različnih počitniških dejavnostih ipd.;
- podpora, informiranje in pomoč občanom pri uveljavljanju pravic iz javnih virov ipd.;
- humanitarna pomoč: zbiranje, prevoz in razdeljevanje sredstev (prehrambni paketi, viški hrane, oblačila, higienski pripomočki ipd.), brezplačno posredovanje rabljenega pohištva, opreme in aparatov pomoči potrebnim, zagotavljanje toplega obroka (pomoč v javni kuhinji), omogočanje uporabe sredstev za izvajanje osnovne osebne higiene, zagotavljanje pomoči pri namestitvi za brezdomne osebe, zagotavljanje pomoči v pro bono ambulantah ipd.

Omejitve: Vsa navedena dela se lahko izvaja izključno kot laična pomoč. Izvajanje spremstva uporabnikov institucionalnega varstva npr. k zdravniku (kadar izvajalec javnega dela spremstvo izvaja po objavljenem ceniku kot del plačljive dejavnosti, ki jo plačuje uporabnik) z udeležencem programa javnega dela ni dopustno.

5.3. Pomoč pri izvajanju programov za ohranjanje zdravja in drugih rehabilitacijskih programov

V programu se lahko izvaja dela, namenjena:

- preventivnemu delovanju na področju zdrave prehrane, zdravega načina življenja, naravnega bivanja, preprečevanja odvisnosti ipd.;
- socialni rehabilitaciji, ki vključuje delo s posameznikom in njegovo sodelovanje (pomoč pri svetovanju in nudenju psihosocialne pomoči) ipd.;
- svetovanje preko telefona otrokom, mladostnikom, mlajšim in starejšim odraslim ter pomoč osebam v stiski ipd.;
- informiranje, usmerjanje in spremljanje bolnikov v zdravstvenih organizacijah ipd.

Omejitve: Vsa navedena dela se lahko izvaja izključno kot laična pomoč.

5.4. Pomoč Romom pri socializaciji

V programu se lahko izvaja dela, namenjena:

- pomoči družinam pri vzgoji in učenju, pomoči pri odpravljanju jezikovnih ovir, pri vključevanju otrok v šolo in vrtec ter odraslih v izobraževalne programe;
- organizaciji in izvedbi prostočasnih aktivnosti v naseljih, pomoči pri organizaciji dela (prijave na razpise, administrativna dela, izvajanje projektov, informiranje ipd.) za uspešno delovanje romskih organizacij;
- spremljanju (dostopu) do uradnih institucij, kontaktiranju zdravstvenih organizacij, pomoči starejšim, nepismenim ter osebam brez tehnične in druge infrastrukture, pomoči pri vzpostavljanju dialoga, pomoči pri povezovanju z okoljem, pri urejanju bivanjskih in infrastrukturnih razmer v naseljih, pri integraciji v lokalno okolje;
- pomoči družinam pri vsakdanjih opravilih, pri usvajanju zdravih življenjskih navad, svetovanje pri opravljanju gospodinjskih del in urejanju bivalnega okolja (npr. pri čiščenju prostorov in okolice, skrbi za higieno, pravilni uporabi tehničnih pripomočkov) in zdravi prehrani, pri nabavi živil, zdravil, upravljanju s finančnimi sredstvi, pri nakupih in plačevanju računov ipd.

5.5. Družabništvo in spremljanje

V programu se lahko izvaja dela, namenjena uporabnikom v domovih za starejše občane, v večgeneracijskih centrih, v bolnišnicah, invalidom v društvih, v varstveno delovnih centrih in zavodih za usposabljanje ter drugih socialno varstvenih zavodih.

Opravilo ne sme biti del cene oskrbe (gre za dela, ki razbremenijo rednega delavca na socialni oskrbi, ki ga v strošku dela plačuje uporabnik, ki prejme kvalitetnejšo storitev, strošek dela javnega delavca je ločeno opredeljen). Programi morajo biti organizirani na način, da udeleženec javnih del nudi pomoč več uporabnikom.

Dela so povezana z izvajanjem pomoči pri opravljanju temeljnih in podpornih življenjskih opravil, ki jih udeleženec javnega dela ne izvede samostojno, temveč kot pomoč redno zaposlenemu, ki ga usmerja:

- družabništvo in spremljanje - zagotavljanje varstva in občutka varnosti uporabnikom, druženje z uporabniki, pogovor, branje, individualno spremljanje uporabnikov na programske aktivnosti in individualne obravnave, sprehode, rekreativne dejavnosti, prireditve, pomoč pri osebnih opravkih (v trgovino, k zdravniku ali v bolnišnico – kadar zagotovitev spremstva ni del plačljive dejavnosti, ki se izvaja po ceniku izvajalca in jo plača uporabnik), spremljanje na obiske s svojci, pomoč pri ohranjanju socialnih stikov med uporabniki ipd.;
- pomoč pri življenjskih aktivnostih stanovalcev, ki so še pokretni in se jim tako pomaga ohraniti samostojnost;
- laična pomoč pri usposabljanju, učenju in vodenju uporabnikov pri ohranjanju in razvoju samostojnosti pri izvajanju vsakodnevnih življenjskih opravil in pri skrbi za samega sebe (dvig samostojnosti za ohranjanje preostalih sposobnosti in zmožnosti pri življenjskih aktivnostih);
- sodelovanje pri skupinskih prostočasnih aktivnostih, aktivno druženje, animacija, organizacija različnih prireditev, pomoč pri izvedbi in pripravi zaposlitvenih dejavnosti, športnih, kulturnih in družabnih aktivnosti za uporabnike;
- pomoč pri gibanju, premikanju v prostoru, pri orientaciji, spremljanje uporabnikov pri osebnih opravkih, spremstvo pri transferjih uporabnikov;

- pomoč pri usmerjanju obiskovalcev, posredovanju informacij, pomoč pri vzpostavitvi in ohranjanju socialnih stikov s svojci uporabnikov, pomoč pri izvajanju ukrepov za preprečevanje prenosa okužb;
- pomoč pri izvajanju programov vseživljenjskega učenja ipd.;
- dopustna je pomoč pri pripravi na hranjenje stanovalcev (umivanje rok, serviranje hrane).

Omejitve: Samostojno hranjenje in dohranjevanje uporabnikov s strani udeležencev javnega dela ni dovoljeno.

6. DRUGI PROGRAMI JAVNIH DEL

Kot programi javnih del se lahko izvajajo tudi programi in vsebine, ki niso uvrščeni v predhodna področja.

6.1. Pomoč pri razvoju in pospeševanju turizma

V programu se lahko izvaja dela kot: pomoč pri organiziranju in izvedbi različnih turističnih aktivnosti, informiranje, promocija, zbiranje podatkov in izvedba analiz ipd.

6.2. Pomoč nevladni organizaciji, ki deluje v javnem interesu, pri organiziranju in izvajanju njenih dejavnosti

V programu se lahko izvaja dela kot: pomoč pri organiziranju ter izvajanju njene dejavnosti, informiranje, animiranje in koordinacija prostovoljnega dela ipd.

Evidenco nevladnih organizacij v javnem interesu (v nadaljevanju ENO) vodi AJPES na svojem spletnem portalu. Seznam aktivnih nevladnih organizacij v javnem interesu, vpisanih v ENO na zadnji dan predhodnega meseca, je objavljen na spletni strani AJPES: Evidenca nevladnih organizacij v javnem interesu.

Omejitve: V programu se ne sme opravljati pomoči pri izvajanju pridobitnih dejavnosti organizacije.

6.3. Pomoč pri izvajanju programov za mlade

V programu se lahko izvaja dela kot:

- izvajanje programov brezplačnega neformalnega izobraževanja za mlade in aktivnega preživljanja prostega časa (npr. informator v mladinskem centru, v e-točkah, v različnih društvih za izvajanje izobraževalnih in drugih preventivnih programov in programov za kakovostno preživljanje prostega časa, v ustvarjalnih delavnicah, pri letovanju otrok ipd.);
- animiranje, organiziranje, koordiniranje in izvedba različnih projektov (prireditev ipd.) na kulturnem oziroma izobraževalnem področju, na področju mladinskega prostovoljnega dela ipd.;
- izvajanje aktivnosti v večgeneracijskih centrih pri programih za mlade, v katere bodo vključene starejše osebe, ki bodo na mlade prenašale svoje izkušnje in znanje.

6.4. Pomoč pri izvajanju programov za občane

V programu se lahko izvaja dela kot:

- izvajanje storitev, programov, projektov in drugih oblik pomoči, namenjenih preprečevanju in blaženju (socialnih) stisk in težav občanov, s katerimi se izboljšuje pogoje za povečanje socialne vključenosti ranljivih skupin prebivalstva (npr. mestna blagajna, starosti prijazno mesto, občina po meri invalidov, dobrodelni odbor za pomoč občanom ipd.);
- odpravljanje administrativnih ovir na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, ozaveščanje in informiranje občanov glede reševanja socialnega položaja ipd.);
- izvajanje info točk za občane ipd.;
- pomoč pri organiziranju in izvajanju izobraževanja občanov o uporabi informacijsko komunikacijskih tehnologij, sodelovanje v programih za spodbujanje vključenosti v informacijsko družbo ipd.;
- pomoč pri izvajanju aktivnosti s področja promocije izobraževanja, pri organizaciji občasnih izobraževalnih tečajev, vseživljenjskega učenja ipd.

6.5. Pomoč pri izvajanju programov za družine

V programu se lahko izvaja:

- programe brezplačnega neformalnega izobraževanja vseh oblik za otroke, mladostnike ter družine v smislu aktivnega preživljanja prostega časa, izboljšanja komunikacije oziroma krepitve pozitivnega starševstva ipd.;
- animiranje, organiziranje, koordiniranje in izvedba različnih počitniških dejavnosti ipd.;
- programe in dejavnosti, namenjene lažjemu usklajevanju poklicnega in družinskega življenja ter uresničevanju načela enakosti med ženskami in moškimi ipd.

6.6. Pomoč v primeru elementarnih nesreč

V programu se lahko izvaja:

- neposredno izvajanje pomoči v primeru elementarnih nesreč vseh oblik (upoštevaje Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škode) ter dela za odpravljanje posledic elementarnih nesreč;
- pomoč pri organiziranju, koordiniranju del;
- pomoč pri zbiranju podatkov, ki jih potrebujejo izvajalci javnih služb za pripravo in izvedbo načrtov v zvezi s sanacijo naravnih nesreč;
- pomoč pri vzdrževanju infrastrukture v času izvajanja sanacijskih del;
- pomoč pri obnovi poškodovane opreme in enostavnih objektov v naravnem okolju, ki so namenjeni dejavnostim društev in zavodov ali splošni rabi;
- pomoč pri spremljanju pojava škodljivcev in bolezni ipd.

6.7. Pomoč pri vključevanju priseljencev z medkulturnim posredovanjem

Namen programa javnega dela je zagotavljanje praktične pomoči priseljencem pri dostopu do preverjenih informacij, pri samostojnem urejanju vsakdanjih zadev, pri vzpostavljanju socialnih stikov oziroma vključevanju v skupnost. S svojimi storitvami v družbi prispeva k boljšemu medsebojnemu razumevanju in zmanjševanju predsodkov.

Program lahko izvajajo neprofitni izvajalci, registrirani za opravljanje svoje/svojih dejavnosti s področij šolstva, zdravstva, socialnega varstva, zaposlovanja, zaposlitvene rehabilitacije in druge neprofitne organizacije, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje dejavnosti.

V programu se lahko izvajajo dela, namenjena:

- pomoči z medkulturnim in jezikovnim posredovanjem pri manj zahtevnih stikih med priseljenci in zaposlenimi v ustanovah oziroma lokalnim prebivalstvom; pomoči obema stranema pri izražanju potreb in razumevanju sporočil, kulturnih okoliščin ter dogovorjenih nadaljnjih korakov;
- pomoči pri razreševanju manj zahtevnih medkulturnih nesporazumov, pojasnjevanju različnih navad in pričakovanj ter vzpostavljanju spoštljivega dialoga, ob usmerjanju mentorja in predaji zahtevnejših primerov strokovnjaku;
- posredovanju preverjenih splošnih informacij o delovanju ustanov, razpoložljivih programih, kontaktnih osebah in poteh do pomoči; seznanjanju s splošnimi informacijami o pravicah in dolžnostih na podlagi gradiv, ki jih potrdi mentor, ter napotovanju na pristojne strokovne službe;
- pomoči pri orientaciji in dostopu do ustanov, dogovarjanju za obisk ter spremstvu uporabnika;
- pomoči z medkulturnim posredovanjem pri stikih otrok, mladostnikov in staršev z vrtcem ali šolo ter odraslih z izvajalci izobraževanja, zaposlitvenih programov in zaposlitvene rehabilitacije; pomoči pri razumevanju poteka vključitve in dogovorov s strokovnimi delavci, brez prevzemanja njihove obravnave;
- pomoči pri iskanju javno dostopnih informacij in uporabi osnovnih digitalnih poti do storitev ter pri tehničnem vnosu podatkov po navedbah uporabnika, brez odločanja o vsebini vlog ali zastopanja uporabnika;
- pomoči pri organizaciji in izvedbi medkulturnih srečanj, pogovornih skupin in drugih brezplačnih dejavnosti za povezovanje priseljencev z lokalnim prebivalstvom, spoznavanje okolja in širjenje socialnih mrež.

Omejitve: Dela se lahko izvajajo kot pomoč pri vključevanju priseljencev z manj zahtevnim medkulturnim posredovanjem pod strokovnim vodstvom mentorja. Storitve morajo biti za uporabnike brezplačne, dostopne širšemu krogu uporabnikov in dodatno podpirajo osnovno dejavnost izvajalca ter izvajanje storitev, ki so v javnem interesu.

Program ne sme vključevati:

- samostojne strokovne medkulturne mediacije ali vodenja formalnih mediacijskih postopkov,
- reševanja zahtevnih konfliktov,
- pravnega svetovanja,
- strokovnega tolmačenja pri socialni ali zdravstveni obravnavi,
- poučevanja v okviru rednih programov ali opravljanja storitev strokovnega tolmačenja in prevajanja,
- pojasnjevanja vsebine privolitve v poseg ali vsebine izjav v uradnih postopkih.